

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA
RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ W GMINNYM
OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W SIDRZE ZA ROK 2024
ORAZ PRZEDSTAWIENIE POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ
ZADAŃ w 2025 ROKU**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025r., poz. 49) reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny, pieczy zastępczej i postępowania adopcyjnego. Określa zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jej regulacje skupiają się na rodzinie i dziecku przez uznanie, iż skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa wprowadziła nowe instytucje w zakresie pieczy zastępczej i zasad wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Powołano asystentów rodziny, których zadaniem jest prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności. Wprowadzono zmiany w zakresie dotychczas istniejących placówek opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego i całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie finansowania pieczy zastępczej.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Na terenie Gminy Sidra powyższe zadania w roku 2024 realizowane były w następujący sposób: Gmina Sidra w 2024 roku podejmowała działania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przyjętego Uchwałą nr XIV/165/2022 Rady Gminy

Sidra z dnia 31 marca 2022 roku. Program zakłada cel główny, którym jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cel ten ma być realizowany przez cele szczegółowe takie jak:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych na terenie placówek oświatowych,
- b) monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z Ośrodkiem Zdrowia w Sidrze,
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków czy stypendium szkolnego.

3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia;
- b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- c) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkujące na terenie Gminy Sidra borykające się z wieloma trudnościami m.in. przemocą w rodzinie, uzależnieniami, ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in., których dzieci zostały umieszczone w zastępczych formach opieki w tym pieczy zastępczej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje gminę do zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziców oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta ma służyć realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny jest kierowany do pracy tylko z rodzinami, w których

sytuacja małoletniego dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tą funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów podopiecznych m.in. emocjonalnych, rodzinnych i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale też współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodziny pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądem. Powinien aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sidrze w roku 2024 borykał się z brakiem pracownika na stanowisku asystenta rodziny co powoduje, że nie organizowane były jakiekolwiek szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Gmina może zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą rodzinie wspieranej takie pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczerpić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowywania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodziny spraw jak nauka gotowania, sprzątnięcia, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna pracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne, niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi. W 2024r. w ramach tego zadania na terenie Gminy Sidra nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano umowy.

Na terenie Gminy Sidra nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego.

POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art.191 ust.9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy

zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

-50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024r. w pieczy zastępczej umieszczonych było dwoje dzieci.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sidrze na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracują z pedagogami i wychowawcami szkolnymi i przedszkolnymi, pracownikami ochrony zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Potrzeby Gminy Sidra na rok 2025 wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Sidra zakłada następujące działania:

- realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny;
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny i pracowników socjalnych zajmujących się pracą z rodziną;
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej;
- zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Sidra, dnia 7 marca 2025r.